

ประโยค ๑-๒
ปัญหา บาลีไวยากรณ์
สอบครั้งที่ ๕ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้
- ก. อักษรวิธี ว่าด้วยอักษร จัดเป็น..... คือ..... ๑ (๒๕๕๕)
- ข. เสียงก็ดี ตัวหนังสือก็ดี ชื่อว่า..... แปลว่า..... ๑ (๒๕๕๕)
- ค. สระอีก ๕ ตัว อื่นจากรัสสะ คือ..... ตัว ชื่อว่า..... ๑ (๒๕๕๕)
๒. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้
- ก. พยัญชนะ ๘ ตัวนี้ คือ..... เรียกว่าอวรรค เพราะ..... ๑ (๒๕๕๕/๒)
- ข. เอ เกิดใน ๒ ฐาน คือ..... เรียกว่า..... ๑ (๒๕๕๕/๒)
- ค. พยัญชนะที่ ๑ ที่ ๒ ในวรรคทั้ง ๕ คือ..... ๑๑ ตัวนี้ เป็นอโมสะ ๑ (๒๕๕๕)
๓. พยัญชนะที่สุตวรรค ๕ ตัว คืออะไรบ้าง ๑ เกิดในฐานไหน ๑ และมีชื่อเรียกว่าอย่างไร ๑ (๒๕๕๕/๒)
๔. สन्ธิ มีเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ โนเหตุ, อิธปโมหติ ตัดและต่ออย่างไร ๑ (๒๕๕๕/๒)
๕. ในสระสन्ธิ ได้สนธิกริโยปกรณ์เท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ อคฺยาการํ ตัดและต่ออย่างไร ๑ (๒๕๕๕/๒)
๖. ในพยัญชนะสन्ธิ ได้สนธิกริโยปกรณ์เท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ อภินนฺนฺตฺติ, ฐมฺมญฺจเร ตัดและต่ออย่างไร ๑ (๒๕๕๕)
๗. สยฺโยโค ในพยัญชนะสन्ธิ แบ่งเป็นเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ เอตทโวจ, อิธปโมหติ ตัดและต่ออย่างไร ๑ (๒๕๕๕)
-

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ประโยค ๑-๒
เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบครั้งที่ ๕ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

๑.	<p>ตอบ ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้</p> <p>ก. อักษรวิธี ว่าด้วยอักษร จัดเป็น ๒ คือ</p> <p style="padding-left: 40px;">สมัญญาภิธาน แสดงชื่ออักษรที่เป็นสระและพยัญชนะพร้อมทั้งฐานกรณ์ ๑</p> <p style="padding-left: 40px;">สนธิ ต่ออักษรที่อยู่ในคำอื่นให้เนื่องเป็นอันเดียวกัน ๑ ฯ</p> <p>ข. เสียงก็ดี ตัวหนังสือก็ดี ชื่อว่าอักษร แปลว่า ไม่รู้จักลึนอย่าง ๑ ไม่เป็นของแข็งอย่าง ๑ ฯ</p> <p>ค. สระอีก ๕ ตัว อื่นจากรัสสะ คือ อา อี อุ เอ โอ ชื่อที่ฆะ ฯ</p>
๒.	<p>ตอบ ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้</p> <p>ก. พยัญชนะ ๘ ตัวนี้ คือ ย ร ล ว ส ห พ อ เรียกว่าอวรรค เพราะไม่เป็นพวกเป็นหมู่กันตามฐานกรณ์ที่เกิด ฯ</p> <p>ข. เอ เกิดใน ๒ ฐาน คือ คอและเพดาน เรียกว่า กณฺฐतालुไซ ฯ</p> <p>ค. พยัญชนะที่ ๑ ที่ ๒ ในวรรคทั้ง ๕ คือ ก ข, จ ฉ, ฎ ฏ, ต ถ, ป ผ และ ส ๑๑ ตัวนี้ เป็นอโฆสะ ฯ</p>
๓.	<p>ตอบ พยัญชนะที่สุตวรรค ๕ ตัว คือ ง ญ ณ น ม ฯ</p> <p>พยัญชนะที่สุตวรรค ๕ ตัวนั้น เกิดใน ๒ ฐาน คือ ตามฐานของตน ๆ และจุมูก มีชื่อเรียกว่า สกลฺฐานนาลิกลฺฐานชา ฯ</p>
๔.	<p>ตอบ สนธิ มี ๓ คือ</p> <p style="padding-left: 40px;">สระสนธิ ต่อสระ ๑</p> <p style="padding-left: 40px;">พยัญชนะสนธิ ต่อพยัญชนะ ๑</p> <p style="padding-left: 40px;">นิคคหิตสนธิ ต่อนิคคหิต ๑ ฯ</p> <p>โนหต ตัดบทเป็น โนหิ+เอต ลบสระหน้าคือ อิ ที่สุดแห่ง โนหิ เสีย สนธิเป็น โนหต ฯ</p>

	<p>อิธปฺปโมทติ ตัดบทเป็น อิธ+ปโมทติ ช้อนพยัญชนะที่มีรูปเหมือนกัน สन्ธิเป็น อิธปฺปโมทติ ฯ</p>														
๕.	<p>ตอบ ในสระสนธิ ได้สันธิกิริยาकरण ๗ อย่าง คือ</p> <table> <tr> <td>โลโป</td><td>ลบ ๑</td></tr> <tr> <td>อาเทโส</td><td>แปลง ๑</td></tr> <tr> <td>อาคโม</td><td>ลงตัวอักษรใหม่ ๑</td></tr> <tr> <td>วิกาโร</td><td>ทำให้ผิดจากของเดิม ๑</td></tr> <tr> <td>ปรกติ</td><td>ปรกติ ๑</td></tr> <tr> <td>ทีโฆ</td><td>ทำให้ยาว ๑</td></tr> <tr> <td>รสฺสํ</td><td>ทำให้สั้น ๑ ฯ</td></tr> </table> <p>อคุยาคาร ตัดบทเป็น อคุคิ+อาคาร ถ้า อิ อยู่หน้า มีสระอยู่หลัง แปลง อิ ตัวหน้า เป็น ย ถ้าพยัญชนะซ้อนเรียงกัน ๒ ตัว ลบพยัญชนะที่มีรูปเสมอกันเสียตัวหนึ่ง สन्ธิเป็น อคุยาคาร ฯ</p>	โลโป	ลบ ๑	อาเทโส	แปลง ๑	อาคโม	ลงตัวอักษรใหม่ ๑	วิกาโร	ทำให้ผิดจากของเดิม ๑	ปรกติ	ปรกติ ๑	ทีโฆ	ทำให้ยาว ๑	รสฺสํ	ทำให้สั้น ๑ ฯ
โลโป	ลบ ๑														
อาเทโส	แปลง ๑														
อาคโม	ลงตัวอักษรใหม่ ๑														
วิกาโร	ทำให้ผิดจากของเดิม ๑														
ปรกติ	ปรกติ ๑														
ทีโฆ	ทำให้ยาว ๑														
รสฺสํ	ทำให้สั้น ๑ ฯ														
๖.	<p>ตอบ ในพยัญชนะสนธิ ได้สันธิกิริยาकरण ๕ คือ โลโป ๑ อาเทโส ๑ อาคโม ๑ ปกติ ๑ สญฺโฆโค ๑ ฯ</p> <p>อภินนฺทุนฺติ ตัดบทเป็น อภินนฺทฺ+อติ นิคคหิตอยู่หน้า ลบสระเบื้องปลายได้บ้าง แปลง นิคคหิตเป็น น สन्ธิเป็น อภินนฺทุนฺติ ฯ</p> <p>ธมฺมญฺจเร ตัดบทเป็น ธมฺม+จเร เมื่อมีพยัญชนะอยู่หลัง นิคคหิตอยู่หน้า แปลงนิคคหิต เป็นพยัญชนะที่สุตวรรรคได้ สन्ธิเป็น ธมฺมญฺจเร ฯ</p>														
๗.	<p>ตอบ สญฺโฆโค ในพยัญชนะสนธิ แบ่งเป็น ๒ คือ</p> <p>ช้อนพยัญชนะที่มีรูปเหมือนกันอย่าง ๑</p> <p>ช้อนพยัญชนะที่มีรูปไม่เหมือนกันอย่าง ๑ ฯ</p> <p>เอตทโว ตัดบทเป็น เอตฺ+อโว ถ้ามีนิคคหิตอยู่หน้า สระอยู่เบื้องปลาย แปลงนิคคหิต เป็น ท สन्ธิเป็น เอตทโว ฯ</p> <p>อิธปฺปโมทติ ตัดบทเป็น อิธ+ปโมทติ ช้อนพยัญชนะที่มีรูปเหมือนกัน สन्ธิเป็น อิธปฺปโมทติ ฯ</p>														

